

Tegn og gæt – ligeværd og fællesskab

Information om øvelsen

Indhold

Tegn og gæt øvelse der lægger op til en diskussion om stereotyper.

Formål

- At eleverne opnår en forståelse for, at vi alle er forskellige, og at alle er ligeværdige
- At eleverne reflekterer over farerne ved stereotyper og fordomme – og hvordan de opstår.

Fag

Dansk: I relation til dansk arbejdes der med at lytte aktivt til andre og finde og forholde sig til udtryk for værdier i andres udsagn og i tekster.

Kristendomskundskab: I relation til kristendomskundskab arbejdes der med at udtrykke en begyndende bevidsthed om, at mennesker lever og opfatter verden forskelligt afhængigt af deres kultur og religion.

Billedkunst: I relation til billedkunst arbejdes der med at kommunikere idéer og betydninger i visuelle udtryk.

Tidsforbrug

1 lektion

Materialer

Bilag: Forslag til ord. Tilpas denne liste til klassen og print én kopi pr. gruppe

White- eller SMART board

Tape

Blyanter og/eller farver

Stopur eller telefon til tidtagning

Introduktion

1. Forbered aktiviteten

Find på de ord, du vil bruge, og skriv dem på små papirsedler. Reglerne og idéerne til hvad holdene skal tegne, skal tilpasses den enkelte klasse og deres kulturelle sammensætning. Derfor er ordene på bilaget blot forslag.

Del nu klassen op i mindre hold a 3 til 4 elever og giv hvert hold et nummer. Bed hvert hold om at tage et ark med ord (det ark du har tilpasset din klasse med udgangspunkt i bilaget) og en blyant eller nogle farver og sætte sig et sted, hvor de er lidt væk fra de andre grupper.

Hvis det er en klasse med få elever, kan øvelsen laves i én gruppe. Bed én elev tegne i første runde, og den, der gætter ordet, kan så være den næste til at trække et ord og tegne. Nogle elever trækker sig måske tilbage, fordi de synes, de er dårlige til at tegne. Understreg derfor, at det ikke skal være den store kunst, så alle har mod på at prøve.

2. Tegn og gæt - første runde

Bed en elev fra hvert hold om at komme op til dig og få et lille papir med et ord på. Hver gruppe får det samme ord. De skal nu gå tilbage til deres gruppe og forsøge at tegne ordet, så de andre i gruppen kan gætte det. De må kun tegne billeder, ikke bruge ord eller tal. Den, der tegner, må heller ikke sige noget, kun bekræfte når holdet gætter rigtigt. Holdet må kun gætte, ikke stille spørgsmål.

Tag tid, gerne med et stopur. Når der er gået f.eks. 2 min., skal holdet fortælle, om de har gættet ordet eller ej. Lav et pointskema på White- eller SMART boardet og skriv 1 point, hvis holdet har gættet rigtigt, og nul hvis de ikke har nået det. Bed tegneren om at skrive sit ord på papiret og gemme tegningen.

3. Tegn og gæt - igen

En ny person fra holdet kommer op og får et nyt ord. Husk at sørge for, at alle prøver at tegne mindst en gang. Gentag forløbet fra første runde.

4. Vis tegningerne

Når I har været igennem alle ordene, kan I hænge alle tegningerne op og se, hvordan de samme ord er blevet tegnet forskelligt. I er nu klar til at sammenligne og diskutere, hvorfor eleverne har tegnet ordene, som de har.

5. Refleksion og opsamling

Denne aktivitet vil formentlig frembringe de mest umiddelbare og generaliserende stereotyper, vi har om andre mennesker, bl.a. udlændinge og minoriteter. Det kan være en kreativ og sjov øvelse, men det er meget vigtigt, at aktiviteten ikke stopper med tegningerne – eleverne SKAL også nå at reflektere over farerne ved stereotyper og fordomme – og ikke mindst hvor vi har dem fra.

Lad eleverne blive siddende i de små hold og tale om øvelsen, bed dem reflektere over følgende og saml op på det i plenum:

- Var øvelsen svær eller let – og hvorfor?

Bed eleverne se på tegningerne på væggen og sammenligne de forskellige billeder og de forskellige måder folk fortolker de samme ord på.

Tag fat på enkelte tegninger og spørg eleverne:

- Hvorfor har tegnerne valgt at illustrere ordet, som de gjorde?
- Hvor har I disse billeder og forestillinger fra?
- Er de negative eller positive, og hvilken effekt har de mon på vores forhold til andre mennesker?

Det er vigtigt, at du som lærer gør opmærksom på, at stereotyper er noget vi alle bruger til at forstå verden ud fra. De billeder, vi bruger svarer ikke nødvendigvis til virkeligheden, men det er alligevel uundgåeligt og endda nødvendigt for os at bruge dem for at kunne overskue en kompliceret og sammensat virkelighed.

Refleksionen og opsamlingen skal fremme forståelsen af, at stereotyper netop er billeder og forestillinger, som altid er en forenkling og derfor ikke dækkende for virkeligheden. At være bevidst om stereotyper og farerne ved at tro på dem er den bedste måde at undgå fordomme, der kan føre til diskrimination.

Tip

Det er interessant at bemærke, at vi sjældent har stereotype billeder af mennesker, som vi har meget lidt kontakt med. Overvej fx dine egne stereotype billeder af en person fra Slovenien, Moldova, San Marino eller Bhutan? Hvis vi overhovedet har et, er det måske simpelthen bare, at "de er flinke folk". Det anbefales derfor,

at du, blandt de ord der skal tegnes, inkluderer mindst et eksempel på en nationalitet, som er en minoritet i Danmark, og som klassen sandsynligvis vil have haft meget lidt eller ingen kontakt med.

Bed på den baggrund eleverne overveje følgende spørgsmål:

- Hvilke forskelle er der på de stereotyper de har tegnet og hvorfor er der disse forskelle?

Et andet spørgsmål, der bør indgå i opsamlingen, er:

- Hvor kommer stereotyper fra?
- Hvilken rolle medierne, skolen, familien og kammerater har i forhold til dannelsen af stereotyper?

Vær opmærksom på

Endelig skal du som lærer være opmærksom på, at der ligger en vis indre modsætning i denne øvelse, idet man kun kan gætte en tegning på baggrund af fælles stereotyper. Dvs. du 'lokker' stereotyper frem i øvelsen. Dette skal ske, uden at det bliver fordømmende overfor eleverne, som er blevet bedt om at tegne og gætte på 'stereotypen'. Det er derfor din opgave som lærer at give eksempler, der kan udvide eller nuancere de stereotype forestillinger.

Kilde

Demokrati fordi (kampagnemateriale fra 2010)

Udarbejdet af Institut for Menneskerettigheder i samarbejde med Integrationsministeriet og Ungdomsbyen

Forfattere: Cecilia Decara og Lone Smidt

Øvelsen er opdateret i 2019

Bilag: Forslag til ord

Udskriv og klip ud

Racisme	Venskab
Forskel	En blind person
Skole	En udlænding
Diskrimination	En bonde
Kærlighed	Fattigdom
En araber	En muslim
En moldovianer	En homoseksuel person
Hjælpsomhed	En europæer
Flygtning	Ligestilling
En amerikaner	En person med aids
Krig	En roma (en omrejsende sigøjner)
Blondine	En japaner
Europa	En russer
En dansker	En afrikaner
Uvenskab	Menneskerettigheder
En turist	Medie